

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 123. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700592912864/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

Eftersyn, at der var en anden fornuftig Grund for denne Foranstaltning.

Hele Hovedbygningens Stueetage var delt i to ligestore Afdelinger: Et »Museum« tilhøire, og Bibliotheket tilvenstre. Museet, som det af Folkene kaldtes med Ærefrygt, indeholdt endel mærkelige Misvæxter, nogle store Coraller, endel japanske Vaser samt lakerede og Elfenbenssager af Værdi, adskillige kostbare Smykker og Vaaben, der havde tilhørt berømte Personer, en ægyptisk Mumie, en Tahsman, d.v.s. et Stykke grønt Silketoi med arabisk Indskrift, som Lord Byron havde baaret, Cranier, tildels i Gibs, af berømte Mænd eller Forbrydere m. M.; desuden nogle udmærkede moderne Vaaben, Gaver fra fyrstelige Personer til den afdøde Fyrste, og to særdeles smukke, blanke firepundige Kanoner paa Lavetter og med alt Tilbehør, ligeledes en Gave til ham fra et Kanonstøberi, som han havde beskyttet. Omkring Kanonerne stode Standarder, som Fyrstens Forfædre havde baaret i Slag, eller endog taget. Det hele Museum var en Blanding, der vidnede om en dannet, fornem Persons Dilettanteri. Den eneste Samling, der syntes nogenlunde fuldstændig, bestod af udstoppe Dyr og Fugle, der repræsenterede Sondrio-Districtets Fauna. Desto fortræffeligere var Bibliotheket. Det indeholdt ikke blot en saavidt mulig fuldstændig Samling af Værker i flere Videnskabs-Retninger med kostbare Kort og Tegninger, men ogsaa en politisk Literatur, bl. A. den franske Moniteur complet fra dens Begyndelse, en velordnet Række af Flyveskrifter og Blade fra den første franske Revolution og Manuskripter henhørende til Øvre-Italiens Historie i det forrige Aarhundrede. Næsten alle Bøgerne vare massivt og pragtfuldt indbundne – en borgerlig Formue var anvendt derpaa – og stode i store, blanke Glasskabe, list og her forsynede med Læsepulte og andre Bekvemmeligheder. En særskilt Række Skabe, der stod midt i Salen indenfor fire Søiler og et stærkt Messinggitter, indeholdt indbundne Manuskripter henhørende til den fyrstelige Families Historie, og en enkelt, temmelig lang Hylde bar den egenlige Helligdom: den afdøde Fyrstindes Dagbøger. Hun havde fulgt sin Gemal paa hans Gesandtskaber til forskellige Hoffer, og den gamle Castellan, der viste mig om, men forresten ikke kunde læse, forsikkrede hviskende, at her var Ting af Vigtighed for selve Keiserhoffet, hvorfor der ogsaa altid blev holdt Nattevagt udenfor Bibliotheksalen. Jeg förstod nu, at man ikke havde kunnet give mig Adgang til denne Sal uden at paa-

lægge mig et Ansvar, og jeg erfarede ogsaa senere, at Hr. de Potter og hans Compagnon Begge vare gaaede i Caution for mig. Derimod forstod jeg ikke, hvorfor man ikke havde flyttet Samlingen fra en saadan Udkaant af Riget til Hovedstaden. Castellanen sagde, at Fyrsten nylig var død, og hans gamle Intendant og Bibliothekar havde de ogsaa ikkun for kort Tid siden jordet, og desuden, tilføiede han stolt, det er jo Keiserens Eiendom, hvem vilde vove at forgribe sig paa den? For en Sikkerheds Skyld er der kommet en halv Snæs steyerske Soldater hertil for at passe paa i de mørke Nætter og holde Brandvagt.

Op til Bibliotheket stødte et Læseværelse med et Haandbibliothek og to mindre Værelser, som jeg strax udvalgte til min Bolig. Paa denne Side var nemlig Slottets Mur overordenlig tyk og bar Præg af, at det i gamle Dage havde været en Borg; de dybe Vinduer vare udvendig forsynede med stærke Jernkurve, og dette i Forening med Værelsernes solide, simple Elegance frembragte en usædvanlig Hyggelighedsfølelse, en saa behagelig, fuldstændig Afsønderingens Ro, som man kan ønske, naar man er ivrig for aandigt Arbeide. De lette, luftige, falmet-forgyldte Stadsværelser i Etagen ovenover lod jeg til Castellanens dybe Tilfredsstillelse forblive i ukrænket Hellighed.

Her tilbragte jeg en fredelig og dog ikke aldeles stille og ensformig Tid; thi flere af Steyermarkerne vare ivrige Jægere og veilede mig paa en Jagt, hvor min danske Erfaring ikke strakte til; der var «Storvildt», Ørne, Ulve og Vildsvin. Af Alt, der er kommet indenfor min Erfaringskreds, er det Formidableste en ønskedt Orne, der besluttede sig til at gaae løs paa Jægeren, og sædvanligvis gjør det saa hastig, at han ikke faaer Tid til at lade igjen. Det sorte, compacte, hurtige Dyr søger lige imod ham med en raus Vrede, der er saa energisk og vildt truende, som om Naturen i Uvillie over, at Mennesket har leget med Døden, vil lade ham see dens Fjendskab udtrykt i en levende Skabning. Dyrrets Børster have reist sig, dets blodige Øine, der formedelst nedhængende Haar ikke kunne see lige ud, have et skælende, ondt Sidsblik, Fraaden drypper paa Jorden, og med Hugtænderne, der ere saa skarpe som en Knivsod, giver Dyr et Stød til Siden og opad, der sender en stor Hund fem, sex Alen i Veiret med opsprættet Bug – en anden Hund slipper forbi og faaer fat i Omens Øre – saa ender Hirschfængerens Kampen.

Efter Nytaar begyndte vi at høre foruroligende Rygter om Krig;